

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 323/09-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť V. S., P., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. O., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 porušil základné právo V. S., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 104/2004 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. V. S. priznáva primerané finančné zadostúčinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. V. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Z. O., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 323/09-16 z 8. októbra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 10. apríla 2004 podal na okresnom súde návrh na začatie konania proti žalovanej S. B. o náhradu škody na zdraví, ktorú utrpel v dôsledku pracovného úrazu. Konanie je vedené pod sp. zn. 10 C 104/2004.

Vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav podal sťažovateľ 12. novembra 2007 žiadosť o bezodkladné vykonanie dokazovania ustanovením znalca.

Keďže od posledného pojednávania uplynul v januári 2008 vyše rok a okresný súd ani po opätovných výzvach znalca neustanovil, 15. januára 2008 podal sťažovateľ predsedovi okresného súdu druhú sťažnosť na prieťahy v konaní.

Dňa 9. septembra 2008 sťažovateľ opätovne žiadal o nariadenie termínu pojednávania. Vzhľadom na to, že zdravotný stav sťažovateľa sa zhoršil, dokonca sa podrobil operácii, sťažovateľ žiadosť o skoré nariadenie pojednávania predložil spolu s lekárskou správou.

Dňa 1. apríla 2009 podal sťažovateľ na okresnom súde „*žiadosť o postup súdu v konaní*“, pretože od posledného pojednávania 3. decembra 2008 uplynuli vyše štyri mesiace a sťažovateľovi neboli doručené doplňujúce otázky žalovanej. Vzhľadom na to, že ani mesiac po podaní žiadosti neboli vykonané žiadne procesné úkony, podal sťažovateľ v poradí tretiu sťažnosť na prieťahy v konaní. Sťažnosť bola predsedníčkou okresného súdu vyhodnotená ako dôvodná. Od 15. mája 2009, keď bola sťažovateľovi zaslaná odpoveď na sťažnosť, nebol do dnešného dňa vo veci vykonaný žiaden ďalší procesný úkon.

Aj napriek mnohým urgenciám okresného súdu v priebehu doterajšieho konania s opakovaným odvolávaním sa na nepriaznivý zdravotný stav sťažovateľa do dnešného dňa nie je v konaní rozhodnuté.

Sťažovateľ je presvedčený, že vzhľadom na to, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 104/2004 od 10. apríla 2004 až do súčasnosti nebolo právoplatne rozhodnuté, dochádza zo strany okresného súdu k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ je invalidný a cíti sa postupom, resp. nečinnosťou okresného súdu silne dotknutý. V dôsledku pracovného úrazu trpí doživotnými následkami a už nikdy sa nebude môcť plnohodnotne zapojiť do spoločenského života. Očakáva, že peňažná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia bude aspoň sčasti kompenzovať ujmu, ktorú utrpel.

Sťažovateľ sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia za porušovateľom spôsobenú morálnu ujmu. Sťažovateľom uplatnený rozsah zadosťučinenia predstavuje sumu 4 000 € a sťažovateľ je presvedčený, že je plne odôvodnená. Ide o zrejme a mimoriadne necitlivé porušovanie ústavne zaručeného práva zo strany porušovateľa, pretože všeobecný súd ani po vyše piatich rokoch a viacerých urgenciách týkajúcich sa najmä nariadenia

pojednávania nevykonáva včas procesné úkony, a preto sa v tejto veci doteraz nerozhodlo. Vzhľadom na uvedenú povahu konania, v ktorom dochádza k porušovaniu práv sťažovateľa, opísaný stav zasahuje do stavu, pocitov, hmotnej a intímnej sféry sťažovateľa mimoriadne nepriaznivo aj po materiálnej a aj po morálnej stránke.

2.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/104/2004 porušil právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava I, v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/104/2004 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

V. S. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4.000,- € (slovom: štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

V. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom: dvestoštyridsaťpäť eur sedemdesiat centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet právnej zástupkyne JUDr. Z. O. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

3. K prijatej sťažnosti sa vyjadril okresný súd, zastúpený jeho podpredsedom JUDr. P. T., listom sp. zn. Spr. 3827/09 z 2. novembra 2009. Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení chronologicky popísal úkony súdu, ktoré nie sú odlišné od zistenia ústavného súdu, a k tomu uviedol:

«S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že v období od 21.11.2005 do 18.01.2006 sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu rozhodovania o odvolaní...

Predmetné konanie je poznačené prietahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prietah, ktorý bol spôsobený predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočným personálnym

obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu. Vzhľadom na vysoký nápad v oddelení „10C“ a pretrvávajúci veľký počet nevybavených vecí v oddelení 10C sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi sudkyne a vyšších súdnych úradníkov predĺžili.

Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že som pristúpil k sledovaniu veci a požiadal som zákonného sudcu o konanie vo veci tak, aby k ďalším prietahom v konaní nedochádzalo. Nakoľko zaťaženosť súdneho oddelenia resp. jednotlivých civilných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prietahmi avšak objektívneho charakteru. Ide o spor, ktorým sa účastník domáha zaplatenia peňažnej sumy.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonný sudca subjektívnym konaním nezavinil vznik prietahov v konaní a tento bol čiastočne spôsobený aj navrhovateľom. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní, prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške. ...»

4. Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému 3. novembra 2009 oznámila, že v danej veci netrvá na nariadení ústneho pojednávania.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 104/2004:

Dňa 27. apríla 2004 bola na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 104/2004 zaevidovaná žaloba sťažovateľa, ktorou sa od S. B. domáhal náhrady škody na zdraví.

Dňa 18. júna 2004 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe v lehote 30 dní. V tejto lehote sa súčasne mali vyjadriť účastníci k tomu, či súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 30. novembra 2004 právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila súdu, že povaha veci neumožňuje rozhodnúť ju bez verejného prerokovania.

Dňa 2. decembra 2004 žalovaný doručil súdu vyjadrenie k žalobe.

Dňa 21. marca 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. jún 2005 s tým, že právny zástupca sťažovateľa mal doručiť do 30. apríla 2005 špecifikáciu žalobného návrhu a mal byť predvolaný svedok MUDr. P. H.

Dňa 21. júna 2005 MUDr. P. H. ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 22. jún 2005.

Dňa 22. júna 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že svedok MUDr. P. H. bude vypočutý dožiadaným súdom a účastníci v lehote 30 dní predložia otázky, na ktoré má svedok odpovedať, a v lehote 60 dní doložia stanovisko k pasívnej legitimácii žalovaného.

Dňa 25. júla 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa doručila súdu svoje otázky.

Dňa 5. augusta 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala o predĺženie 60-dňovej lehoty.

Dňa 22. augusta 2005 žalovaný doručil otázky na svedka MUDr. P. H.. Vo veci jeho pasívnej legitimácie požiadal o vyjadrenie Ministerstvo výstavby Slovenskej republiky.

Dňa 21. novembra 2005 Okresný súd Bratislava I doručil dožiadanie Okresnému súdu Nové Zámky s otázkami na svedka MUDr. P. H.

Dňa 16. januára 2006 bola na Okresnom súde Nové Zámky spísaná zápisnica o výsluchu svedka MUDr. P. H. a o výsluchu sťažovateľa.

Dňa 18. januára 2006 bol spis vrátený Okresnému súdu Bratislava I.

Dňa 22. septembra 2006 žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 27. september 2006.

Dňa 27. septembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. január 2007.

Dňa 30. októbra 2006 Okresný súd Bratislava I požiadal Okresný súd Nitra a Okresný súd Nové Zámky o oznámenie, či na tamojšom súde bol sťažovateľom alebo S. podaný návrh na začatie konania týkajúci sa odškodnenia za pracovný úraz.

Dňa 21. novembra 2006 Okresný súd Nitra oznámil, že taký návrh podaný nebol.

Dňa 28. novembra 2006 Okresný súd Nové Zámky oznámil, že taký návrh neexistuje.

Dňa 11. januára 2007 právna zástupkyňa sťažovateľa doručila súdu podanie a listinné dôkazy.

Dňa 17. januára 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude predložený znalcom.

Dňa 5. februára 2007 právna zástupkyňa sťažovateľa doručila súdu „*prehľad lekárskeho ošetrenia*“.

Dňa 19. apríla 2007 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia a odboru chirurgia MUDr. R. S.

Dňa 7. mája 2007 znalec oznámil, že je pracovne zaneprázdnený a nebude môcť znalecký posudok vypracovať načas.

Dňa 7. mája 2007 sťažovateľ podal odvolanie proti povinnosti platiť preddavok na znalca.

Dňa 23. mája 2007 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave.

Dňa 13. júla 2007 doručil sťažovateľ krajskému súdu návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 19. októbra 2007 Krajský súd v Bratislave vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 28. novembra 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie dokladov potrebných na rozhodnutie o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 17. decembra 2007 sťažovateľ doložil súdom žiadané doklady.

Dňa 22. januára 2008 okresný súd uznesením sp. zn. 10 C 104/2004 zmenil uznesenie z 19. apríla 2007 tak, že sťažovateľ nie je povinný zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku, a súčasne zamietol návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 23. januára 2008 okresný súd vypracovaním znaleckého posudku poveril MUDr. M. B.

Dňa 7. apríla 2008 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok.

Dňa 3. septembra 2008 okresný súd uznesením č. k. 10 C 104/04-186 priznal znalkyni znalečné.

Dňa 27. októbra 2008 okresný súd zaslal znalecký posudok žalovanému a požiadal ho o vyjadrenie.

Dňa 14. novembra 2008 sťažovateľ oznámil súdu, že súhlasí so závermi znaleckého posudku.

Dňa 8. novembra 2008 žalovaný doručil súdu vyjadrenie k znaleckému posudku.

Dňa 3. decembra 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že právny zástupca žalovaného doručí doplňujúce otázky na znalkyňu v lehote 20 dní.

Dňa 27. júla 2009 okresný súd vyzval žalovaného na doručenie doplňujúcich otázok v zmysle uznesenia z 3. decembra 2008.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 104/2004 dochádzalo k porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania bola náhrada škody za ujmu na zdraví, t. j. vec, ktorej povaha vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 65/04, II. ÚS 76/09).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania v danom prípade nebola závislá od právnej zložitosti veci. Ústavný súd však nepopiera, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s ustálením skutkového stavu znaleckým dokazovaním. Neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemohol pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa osobne zúčastnil jedného z piatich nariadených, čo však vzhľadom na jeho fyzické postihnutie je odôvodnené, a jeho právna zástupkyňa bola prítomná na každom z uskutočnených pojednávaní. Sťažovateľov podiel na prieťahoch v konaní bol v tom, že výzvy konajúceho súdu neplnil v stanovenej lehote. Jeho právna zástupkyňa – čo bolo treba pripočítať na vrub sťažovateľovi – odpovedala na výzvu okresného súdu z 18. júna 2004 až 30. novembra 2004, hoci jej okresný súd uložil na jej splnenie 30-dňovú lehotu. Tiež 5. augusta 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala o predĺženie už aj tak pomerne dlhej 60-dňovej lehoty. Na druhej strane využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v súdnom konaní (odvolanie proti uzneseniu o povinnosti zaplatiť preddavok na znalca), ktoré uplatňoval, síce tiež malo vplyv na dĺžku konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a poukazuje predovšetkým na to, že takmer 6-ročné trvanie preskúmaného konania (od podania návrhu 10. apríla 2004) je už samo osebe najmä vzhľadom na povahu veci bezpochyby neprimerané (aj keď vec bola kratšiu dobu aj na krajskom súde, čo nemožno pripočítať na ťarchu okresného súdu). Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd bol v danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne napr. od 18. januára 2006 do 22. septembra 2006 (deväť mesiacov), od 7. apríla 2008 do 3. septembra 2008 (päť mesiacov) a od 3. decembra 2008 do 27. júla 2009 (šesť mesiacov). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože minimálne počas dvadsiatich mesiacov okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho

konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu podpredsedu okresného súdu, že prieťahy „*možno považovať v danej veci za objektívny prieťah, ktorý bol spôsobený predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu, ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu*“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu (vyššieho súdneho úradníka) vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení podpredsedu súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na uvedený výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu

podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € najmä z dôvodu „*mimoriadne necitlivého porušovania ústavne zaručeného základného práva zo strany porušovateľa a zásahu do stavu, pocitov, hmotnej a intímnej sféry sťažovateľa*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na celkovo dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané sťažovateľovi priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti z 24. júna 2009). Za dva úkony vykonané v roku 2009 patrí odmena v sume dvakrát po 115,90 € a režijný paušál dvakrát po 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovo sumu 245,70 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2009